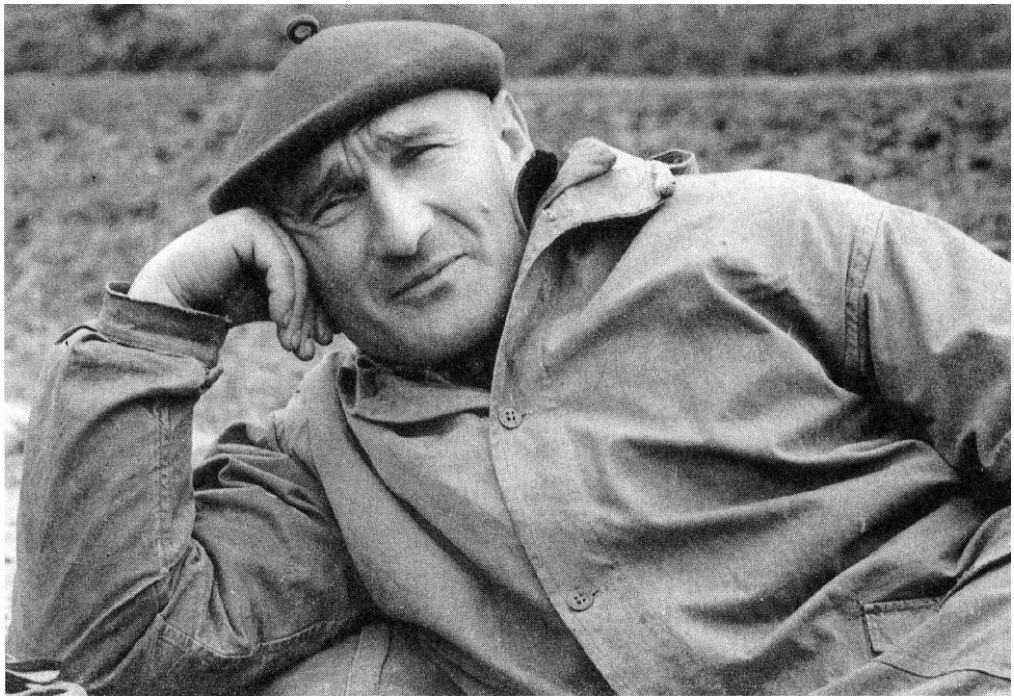

Viena iš įsimintinų ramuvos asmenybių buvo kalbininkas Kazimieras Eigminas. Būdamas gerokai vyresnis už daugumą ramuviškių jis visada su jais rasdavo bendrą kalbą – ne tik kas vasarą važiavo į ramuvos ekspedicijas, kur rinko vietovardžius ir kitą kalbos medžiagą, bet ir ėjo su studentais į žygius, energingai šoko vakaronėse, pasakojo anekdotus ir rodė fokusus.

Jo atminimui bendradarbiai kartu su ramuviškiais išleido knygą „Homo sum. Žodžiai Kazimierui Eigminui“ (Vilnius, 1998). Jon sugulė Kazimiero artimųjų, studijų ir darbo draugų, gausybės žygių (prieš ateidamas į ramuvą Kazimieras daug keliavo su Lietuvos mokslų akademijos, Vilniaus universiteto žygeiviais) bendrakeleivių, Vilniaus miesto kraštotyros ekspedicijų dalyvių ir VU ramuviškių atsiminimai.

Prisimenant Kazimierą Eigminą

Jau dvidešimt metų be Kazimiero. Be jo geraširdės šypsenos, nuoširdaus juoko, tvirto rankos paspaudimo. Be jo tarmiškos šnekos, anekdotų ir fokusų. Be ištikimo bendražygio. Tiesiog, be jautraus ir gero žmogaus…

Kazimieras Eigminas gimė 1929 m. sausio 22 d. Rokiškio rajono Parokiškio kaime. Mokėsi Rokiškio J. Tumo-Vaižganto gimnazijoje. 1948–1953 m. Vilniaus universitete studijavo klasikinę filologiją. Po studijų trejus metus mokėsi universiteto aspirantūroje.
Nuo 1956 m. iki mirties dirbo įvairiuose Lietuvių kalbos ir literatūros instituto, vėliau – Lietuvių kalbos instituto skyriuose.
Rašė „Lietuvių kalbos žodyną“, aiškino jo nelietuviškų žodžių kilmę. Paskelbė straipsnių lietuvių kalbos istorijos, tarmių, vietovardžių, kalbos kultūros klausimais. 1957 m. išėjo jo išversta D. Kleino „Grammatica Litvanica“, o 1981 m. „Universitas linguarum Litvaniae“. 1992 m. apgynė filologijos mokslų kandidato (dabar – humanitarinių mokslų daktaro) disertaciją. Paskutiniais gyvenimo metais rengė spausdinti K. Sapūno – T. G. Šulco gramatiką „Compendium Grammaticae Lithvanicae.“ Mirė 1996 m. balandžio 22 d. Vilniuje. Palaidotas Panevėžy.

Artūras Judžentis, 2016 m. balandis

Žmogus gyvas atmintyje. Todėl, pagerbdami velionį, siūlome parinktas atsiminimų ištraukas iš K. Driskiaus, A. Judženčio ir V.□ Mačiekaus sudarytos knygos „Homo sum. Žodžiai Kazimierui Eigminui“ (Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 1998).

Keliauti su Kaziu pradėjau nuo 1955 metų rudens. Kad ir kur būtumėm keliavę, Kaziui beveik visur jau buvo tekę lankytis. To meto mūsų kelionėse dažniausiai lankydavom lietuviškų kaimų salas tiek Baltarusijoje, tiek Lietuvoje, lietuviškas mokyklas Vilnijoje. Maršrutai taip pat buvo parenkami atsižvelgiant į istorinių vietovių, retesnių architektūriniu požiūriu bažnyčių, dvarų ir dvarelių išsidėstymą etc. Nė viena iš mūsų kelionių nebuvo sportinis ar turistinis-sportinis žygis, kokius tuo metu propagavo ir paremdavo finansiškai Universiteto turizmo klubas. Keliaudavom dažniausiai nedidelėmis trijų – septynių žmonių grupelėmis. Išeidavom penktadienio popiete, o grįždavom sekmadienio pavakariu. Ypač kelionėms tiko sovietinės šventės, nes susidarydavo daugiau laisvų dienų. Jeigu pavykdavo grįžti šiek tiek anksčiau, Kazys, numetęs kuprinę, strimgalviais lėkdavo dar į kokį nors teatro spektaklį ar koncertą.

Algirdas Trepuila

O kokios nuostabios buvo valandėlės su Kaziu ir mielais Gervėčių krašto pateikėjais 1970 metų kraštotyros ekspedicijoje, susitinkant tų lietuvybės mohikanų kaimelių kryžkelėse, paskubomis

dalijantis patirtais įdomiausiais įspūdžiais apie pateikėjus, dainomis, sakmėmis ir padavimais, tebeaidinčiais nostalgišku gervėtiškių priedainiu: „Gaila, gaila Lietuvos, mūs šalelės mylimos…“ O jeigu tai būtų buvę nufilmuota… Kiek ten buvo lietuviškos dvasios, senoviškų tradicijų…

Kęstutis Labanauskas

Labiausiai Kazys žėrėdavo ten, kur būdavo klausytojų. Ypač gerai prisimenu jį Mokslų akademijos turistų sąskrydžiuose, kurie paprastai vykdavo birželio pradžioje. Kaip dabar matau Kazį basą, be marškinių, pusiau gulom ant žalios žolytės. O aplinkui koks dešimt sąskrydžio naujokų arba Jo gerbėjų. Kazys kalba, kalba, kalba…, o tie klauso, klauso, kikena arba nesulaikomai kvatojasi. Aišku, retkarčiais bando ir naujokai savo istorijas pasakoti, bet jos paprastai greit baigiasi, nes… apstu kalbos klaidų, kurios švelniai, bet ryžtingai taisomos. Ir vėl pokalbyje ar geriau sakyti – nesibaigiančiame monologe su trumpais klausytojų intarpais karaliauja Kazys.

Vaclovas Panumis

Būdamas ne itin geras kalbos mokovas, darantis „kalbas klaidų“, ekspedicijoje Kazio taisymams turėjau priešnuodį. Kaip didelis stiprios rytmetinės arbatos entuziastas, radau „kraujo brolį“ – Kazį, geriantį nepalyginamai juodesnę „arbotę“. Jis tapdavo dažnu rytmetinio „čefyro“ sugėrovu. Pradėjus nurodinėti barbarizmus, juokais pažadėdavau uždėti „čefyrui“ embargą. Ir padėdavo! Nors kartais sąmoningai tekdavo riboti į puodelį dedamų arbatžolių kiekį.

Jonas Mardosa

Mes esame tos kartos, kuri nesimokė Lietuvos istorijos. Nebuvau mačiusi ir Lietuvos istorijos vadovėlio. Kijevo Rusios ar senovės Romos istoriją mokėjau, o Lietuvos – ne. Pirmosios Lietuvos isorijos pamokos – iš Kaziuko. Ko tik Jo paklaustum – viską žinojo. O prasidėjo viskas nuo vardų kilmės aiškinimo. Šapokos istoriją skaitėme jau daug vėliau.

Birutė Garnelytė-Nartautienė

Nemėgot Jūs to KGB, Kazimierai… Ir nujaučiu, kodėl. Dėl to paties visi jo nemėgo. Apie pakvietimus į tenai puse lūpos užsimindavote. Ir gan tvirtai – matyt, visai pakyrėjęs jis Jums buvo. Girdėjau, nuo miesto Ramuvos laikų jie Jus pakedendavo, ir atsiminimų apie Jus, matyt, bus sočiai prisirinkę. Gal nieko tokio – istorijai bus… Kraštotyra, žinia, tais laikais valdžiai juk buvo rakštis – neperspektyvus ir nemadingas dalykas. Aš tuomet irgi nekaip jaučiausi. Juk net toj mūsų išgyventoj Ramuvoj nevalia buvo laisviau pajudėti: tuoj draugiškai kas per petį baksteldavo, kad štai viena rusiška daina per mažai padainavot… Ar kaip kitaip… O tos rusiškos, tos vienintelės, kiek pamenu, pas mus iš tiesų nebūdavo… Ir visai ne iš blogos valios…

Regimantas Pranaitis

